

Yttrande över Energimyndighetens rapport Översyn av den kommunala energi- och klimatrådgivningen

Sammanfattning

Länsstyrelsen Dalarna anser att:

- det av förordningen ska framgå att Energimyndigheten ska samråda med länsstyrelserna i val av målgrupper och i planeringen av energi- och klimatrådgivningsinsatser för att uppnå synergier med övrigt regionalt arbete.
- det av förordningen även ska framgå att den som regionalt samordnar energi- och klimatrådgivarna, dvs. oftast Energikontoren, ska samverka med länsstyrelsen i respektive län. Det görs lämpligen genom den regionala samordningen kring energi- och klimatarbetet. Det stärker samverkan mellan Energikontoren och länsstyrelserna.
- om ersättning och val av målgrupper regleras i föreskrifter istället för förordningen så ska det av förordningen framgå att sådana förändringar behöver analyseras och samrådas med länsstyrelser och kommuner. Det är också viktigt att eventuella förändringar i ersättningsnivåer är små från år till år för att kommunerna ska ha möjlighet att planera sin verksamhet på längre sikt.
- om transportsektorn inte bedöms som funktionell för energi- och klimatrådgivningen att arbeta med bör regeringen överväga kompletterande styrmedel för transportsektorn.
- kommunerna ska sträva efter att samordnar sig så att 18 000-nivån uppnås, men att det ska räcka att två kommuner samverkar även om de inte når upp till 18 000-nivån på antalet invånare.
- Länsstyrelsen Dalarna anser att andra aspekter än storleken på målgrupp behöver inkluderas i bedömningen av ersättningsnivå, exempelvis:
 - o geografiska avstånd

- i storstäder finns större möjligheter att få samma information som energi- och klimatrådgivarna erbjuder från andra organisationer
- att lägstanivån på ersättningen sätts så att det är möjligt att driva ett effektivt arbete
- det är bra att det är de regionala energikontoren som samordnar energi- och klimatrådgivarna. Det är dock en risk att i förordningen (förslag till ny skrivning i 4§) skriva att det ska vara det regionala energikontoret då det kan bli så att det måste ordnas genom annan organisation regionalt.

Samordning med annat regionalt arbete

Det saknas beskrivning av annat regionalt och lokalt energi- och klimatarbete. Länsstyrelserna nämns inte med ett ord trots att länsstyrelserna har regeringsuppdrag att "samordna och leda regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning, minskad klimatpåverkan och klimatinvesteringar".

Länsstyrelsen anser att det av förordningen ska framgå att Energimyndigheten ska samråda med länsstyrelserna i val av målgrupper och i planeringen av energi- och klimatrådgivningsinsatser för att uppnå synergier med övrigt regionalt arbete.

Länsstyrelsen anser att det av förordningen även ska framgå att den som regionalt samordnar energi- och klimatrådgivarna, dvs. oftast Energikontoren, ska samverka med länsstyrelsen i respektive län. Det görs lämpligen genom den regionala samordningen kring energi- och klimatarbetet. Det stärker samverkan mellan Energikontoren och länsstyrelserna.

Om inte energi- och klimatrådgivningens arbete samordnas med övrigt regionalt arbete finns risk till kontraproduktivitet.

Överflyttning av beslut från förordning till föreskrifter

Energimyndigheten föreslår att förordningen tillåter att Energimyndigheten bestämmer prioriterad målgrupp i sina beslut till kommunerna istället för att det regleras i förordningen som det görs idag.

Energimyndigheten föreslår även att ansvaret för hur medlen fördelas flyttas över från förordningen till att Energimyndigheten i sina föreskrifter ska reglera principerna för fördelning.

Att flytta över ansvaret till Energimyndigheten innebär att ändringar av målgrupper och ändringar av ersättning kan ske snabbare idag utifrån ändrade förutsättningar. Det är dock viktigt att förändringarna fortsättningsvis även analyseras och samråds med relevanta aktörer innan förändringar genomförs. Länsstyrelserna är enligt ovanstående rubrik viktiga att involvera. Kommunerna berörs i hög grad av ändringar i ersättningsnivåer. För kommunernas möjlighet att planera verksamheten måste förändringarna av ersättningsnivå mellan olika år vara små.

Länsstyrelsen Dalarna anser att om ersättning och val av målgrupper regleras i föreskrifter istället för förordningen så ska det stå av förordningen framgå att sådana förändringar behöver analyseras och samrådas med länsstyrelser och kommuner. Det är också viktigt att eventuella förändringar i ersättningsnivåer är små från år till år för att kommunerna ska ha möjlighet att planera sin verksamhet på längre sikt.

Ändrade prioriteringar

Transportsektorn är en sektor med stor energianvändning och klimatpåverkan. Länsstyrelsen anser att om transportsektorn inte bedöms som funktionell för energi- och klimatrådgivningen att arbeta med bör regeringen överväga kompletterande styrmedel för transportsektorn.

Lägsta invånarantal

Samordning kring energi- och klimatrådgivningen för små kommuner är realistiskt för att samla resurserna. Samordning av fler än två kommuner för att komma upp i 18 000 invånare kan dock vara svårt och ge oönskade effekter.

För många glesbygdskommuner räcker det inte att samarbeta med en annan kommun för att nå upp till 18 000 invånare, utan samarbete måste till mellan tre- fyra kommuner. Någon av dem är då sannolikt mycket större än de andra samtidigt som området som ska täckas blir väldigt stort geografiskt.

Det är oklart om Energimyndigheten har tagit hänsyn till att det inte räcker med att två kommuner samarbetar för att nå upp till gränsen på 18 000 invånare i sin konsekvensanalys. Om inte Energimyndigheten tagit hänsyn till detta kan det vara betydligt fler än de 30-tal kommuner de uppskattar som inte kommer att kunna ordna någon energi- och klimatrådgivning med de föreslagna reglerna vilket är allvarligt.

Länsstyrelsen Dalarna anser att kommunerna ska sträva efter att kommunerna samordnar sig så att 18 000-nivån uppnås, men att det ska räcka att två

kommuner samverkar även om de inte når upp till 18000-nivån på antalet invånare.

Ersättningsnivån

Ersättningsnivån har hittills varit relativt jämt fördelad över kommunerna. I och med att Energimyndigheten skulle utreda energi- och klimatrådgivningens kostnadseffektivitet är nu Energimyndighetens förslag en rak fördelning efter målgruppsstorlek med ett takbelopp för de allra största kommunerna¹.

Detta kommer innebära en stor förändring där mer resurser koncentreras på de stora kommunerna och mindre resurser på små glesbygdskommuner.

Länsstyrelsen Dalarna anser att andra aspekter än storleken på målgrupp behöver inkluderas i bedömningen av ersättningsnivå, exempelvis:

- geografiska avstånd
- i storstäder finns större möjligheter att få samma information som energi- och klimatrådgivarna erbjuder från andra organisationer
- att lägstanivån på ersättningen sätts så att det är möjligt att driva ett effektivt arbete

Samordningen av energi- och klimatrådgivarna

Länsstyrelsen anser att det är bra att det är de regionala energikontoren som samordnar energi- och klimatrådgivarna. Det är dock en risk att i förordningen (förslag till ny skrivning i 4§) skriva att det ska vara det regionala energikontoret då det kan bli så att det måste ordnas genom annan organisation regionalt.

Inger Eriksson

Länsråd

Erik Särnholm

Energi- och klimatstrateg

¹ Energimyndigheten har inget utvecklat förslag till hur ersättningen ska fördelas.